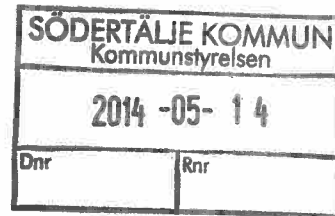

1 (2)
KS20140613

2014-05-13
Tjänsteskrivelse

Kontor
Social- och
omsorgskontoret

Handläggare
Annica Åström
08-523 037 01
annica.astrom@sodertalje.se

Kommunstyrelsen
Omsorgsnämnden
Kommunala handikapprådet

Yttrande över betänkandet Förändrad assistansersättning – en översyn av ersättningssystemet (SOU 2014:9).

Dnr KS14/121, OMS14/038

Sammanfattning av ärendet

Regeringen beslutade den 21 mars 2013 att tillkalla en särskild utredare för att se över ersättningen för personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken och ta fram förslag på en ändamålsenlig utformning av ersättningen. Syftet som det beskrivs i direktiven är att förstärka förutsättningarna för en långsiktigt hållbar kvalitetsutveckling och finansiering av insatsen. Förändringarna föreslås införas från 2015.

Södertälje kommun tillstyrker förslagen i remissen, med lämnar synpunkter på de kalkylerade gränserna för när tilläggsschablon ska beviljas.

Beslutsunderlag

Social- och omsorgskontorets tjänsteskrivelse 2014-05-13
Förslag till yttrande
Sammanfattning av SOU 2014:9,
PM 2014-05-13 Förändrad assistansersättning
Kommunala handikapprådet bereds tillfälle att yttra innan nämndernas sammanträde

Länk till utredning: <http://www.sou.gov.se/content/1/c6/23/46/22/aec0df99.pdf>

Ärendet

Yttrande över betänkandet

Synpunkter på betänkandet utvecklas i PM 2014-05-13 Förändrad assistansersättning och sammanfattas i förslaget till yttrande.

Kommunförvaltningens förslag till omsorgsnämnden:

1. Nämnden tillstyrker kommunförvaltningens förslag till yttrande.

Kommunförvaltningens förslag till kommunstyrelsen:

1. Kommunstyrelsen antar kommunförvaltningens förslag som sitt eget och överlämnar det som remissvar till Socialdepartementet.

Martin Andrae
Stadsdirektör

Gilda Johansson
Socialdirektör

Beslutet expedieras till:

Socialdepartementet

Akten

Datum
2014-05-13

Socialdepartementet
10 333 Stockholm

Dnr
KS 14/121

Enhet
Kommunstyrelse-
kontoret

Handläggare
Annica Åström

Yttrande över betänkandet Förändrad assistansersättning – en översyn av ersättningssystemet (SOU 2014:9).

Sammanfattning

Södertälje kommun är i huvudsak till positiva till förslagen som utredningen presenterar. Vi har dock synpunkter på utredningens kalkylerade gränser för när tilläggschablon ska beviljas. Övriga förslag tillstyrks i sin helhet.

8.4.1 Differentierad timschablon

Förslaget om att den nuvarande timschablonen ska kompletteras med en särskild timschablon för brukare med stora behov av assistans under nätter och helger i grunden är en god idé som välkomnas. Vi har dock synpunkter på utredningens kalkylerade gränser för när tilläggschablon ska beviljas. Om någon av utredningens kalkylerade gränser kommer att användas riskeras en snedfördelning av resurserna. Utredningen kalkylerar med att 45 - 55 procent av den beviljade tiden ska utföras på kvällar och helger för att tilläggschablon ska beviljas. Vi anser att gränsen för att beviljas tilläggschablon istället borde sättas till brukare som beviljas minst 24 timmar assistans per dygn oavsett när på dygnet assistansen utförs. Social- och omsorgskontorets erfarenhet visar att det är vanligt förekommande att brukare med omfattande behov beviljas dubbelbemanning dagtid och enkelbemanning nattetid. Om gränsen för att beviljas tilläggschablon endast ska beräknas som ett andelsförhållande av när den beviljade tiden utförs kommer dessa brukare inte i åtnjutande av tilläggschablonen. För övriga brukare, vilket i praktiken innebär brukare som beviljas färre än 24 timmar per dygn, kan gränsen beräknas som ett andelsförhållande av när tiden utförs, helt i enlighet med utredningens kalkyler.

Sammanfattning

Mitt uppdrag har varit att se över ersättningen för personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken och att föreslå en mer ändamålsenlig utformning av ersättningen. Syftet som det beskrivs i direktiven är att förstärka förutsättningarna för en långsiktigt hållbar kvalitetsutveckling och finansiering av insatsen.

Assistansreformen genomfördes 1994. Den har inneburit ökad valfrihet, större inflytande och bättre livskvalitet för många personer med funktionsnedsättning och skapat goda möjligheter till delaktighet och jämlikhet och att kunna leva som andra. I dag är det knappt 16 000 personer som får del av assistansersättningen.

Assistansersättningen är en laddad och känslig fråga, vilket bl.a. har visat sig i debatten under senare tid. Starka uppfattningar har förts fram från såväl brukare som anordnare och andra aktörer utifrån deras olika perspektiv. Assistansersättningen ses ofta som sammanlänkad med de större frågorna kring personlig assistans – som främst handlar om rättighetsbedömningen, etableringsfriheten, tillsyn och kontroll, det delade huvudmannskapet mellan staten och kommunerna, anhörigas och ombudens roll samt bekämpandet av ekonomisk brottlighet och bidragsbrott i samband med assistansverksamhet. Dessa frågor har minst lika stor betydelse för kvalitet och kostnader i assistansen som själva ersättnings-systemet men har inte legat inom ramen för mitt utredningsuppdrag.

För- och nackdelar med nuvarande konstruktion av ersättningen

Assistansersättningen är i dag konstruerad som en schablonersättning per timme, lika för alla brukare och anordnare. Timersättningen ska motsvara den genomsnittliga kostnaden per timme för löner och andra kostnader för att utföra personlig assistans. Det

finns också en möjlighet för brukare att ansöka om ett förhöjt timbelopp om det finns särskilda skäl.

Den nuvarande konstruktionen av ersättningen har stora fördelar. Systemet är enkelt och förutsägbart för alla parter och ger utrymme för brukare och anordnare att utforma assistansen utifrån brukarens individuella situation och önskemål. Det ger på så sätt också goda möjligheter att skapa kvalitet för varje enskild brukare. Det ger också likvärdiga förutsättningar för alla anordnare.

En nackdel med den nuvarande konstruktionen är framför allt att det kan finnas brister i ersättningsens träffsäkerhet i förhållande till olika brukares behov och kostnader. Möjligheterna till styrning av ersättningsens användning är också begränsad sett ur såväl brukarens som statens perspektiv. Schablonersättningen tar inte heller hänsyn till eventuella skillnader i förutsättningar mellan olika typer av anordnare – skillnader som dock kan vara påverkbara för anordnaren.

Vilken betydelse har ersättningssystemet för kvalitets- och kostnadsutvecklingen?

Ersättningssystemets konstruktion har betydelse för kostnader och kvalitet genom att det sätter ramar och påverkar incitamenten. Systemet behöver också stödjas av andra åtgärder – det handlar t.ex. om brukarnas möjligheter att ställa krav på innehållet i assistansen och användningen av ersättningen samt om uppföljning och tillsyn av anordnarna och av assistansens kvalitet och kostnader.

Det nuvarande ersättningssystemets betydelse för kvalitetsutvecklingen kan bedömas både utifrån ett brukarperspektiv och utifrån ett samhälleligt perspektiv. För brukaren ger nuvarande ersättningskonstruktion goda förutsättningar för kvalitet genom den frihet som brukaren har att själv utforma sin assistans i samarbete med anordnaren. Nivån på schablonen har självfallet också betydelse. Utifrån ett samhällsperspektiv skapas förutsättningar för kvalitet genom att verksamheten omgärdas med olika regler och är föremål för tillsyn och tillståndsgivning för anordnare – men inte genom ersättningen i sig.

Det nuvarande ersättningssystemets betydelse för kostnadsutvecklingen är svår att analysera. De sammantagna kostnaderna för assistansersättningen påverkas av antalet brukare, antalet tim-

mar per brukare och kostnaden per timme. Schablonersättningen per timme har legat relativt stabil i fast pris sedan schablonen infördes 1997. Det är framför allt antalet timmar per brukare som ökat på senare tid, medan antalet brukare har stabiliserats. Orsakerna till ökningen av antalet timmar har inte analyserats.

Några tidigare utredningar har menat att schablonersättningen per timme är kostnadsdrivande då nivån på ersättningen är för hög och ger utrymme för oskäligen vinster hos vissa anordnare, framför allt de privata företagen, och att detta ger starka incitament att öka antalet timmar.

Mot detta kan ställas att behovsbedömningen ska göras med utgångspunkt från den enskilda brukarens behov och att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva ett liv som andra. Brukaren ska kunna välja sin egen anordnare, anordnarna måste ha tillstånd och verkar dessutom i konkurrens och på lika villkor och timschablonen måste ligga på en nivå som är tillräcklig för att medge en god kvalitet i assistansen.

Antalet timmar styrs av den behovsbedömning som Försäkringskassan gör när en brukare ansöker om assistansersättning. Någon yttre gräns för hur många timmar som kan beviljas finns egentligen inte.

Utredningen har inte underlag för att påstå att timschablonen i sig är kostnadsdrivande men schablonens nivå har självfallet betydelse för incitamenten.

Analys av den nuvarande timschablonen

Utredningen har gjort en analys av den nuvarande timschablonen och beräkningen av dess nivå. Analysen visar bl.a. att

- Den beräknade grundlönen i schablonen är för hög, främst på grund av att man använt fel arbetstidsmått i förhållande till hur det ser ut i privat respektive kommunal sektor men också att den senast kända lönestatistiken inte har använts i beräkningen.
- Ob-kostnaden vid assistans är sannolikt högre än vad som ligger i nuvarande beräkning av schablonen
- Schablonens del för övriga kostnader har ökat kraftigt – inte på grund av ökade kostnader eller att man velat öka ambitionsnivån utan av beräkningstekniska skäl.

Ersättningsnivån fastställs ganska lång tid innan den faktiskt träder i kraft. Det har flera konsekvenser – främst att beräkningarna blir starkt beroende av prognoser och även att man måste räkna in en löneutveckling för löner som ännu inte är förhandlade, vilket kan påverka lönebildningen.

Sammanfattningsvis drar utredningen, utifrån sin analys, slutsatsen att den nuvarande timschablonen sedan 2009 har blivit högre än vad som motiverats av kostnads- och löneutvecklingen, främst genom en bristfällig beräkningsmetod. I 2013 års nivå borde schablonen ha varit drygt 20 kronor lägre än den nuvarande nivån. För 2014 är skillnaden något lägre eftersom den beslutade nivån för 2014 har ökat måttligt jämfört med 2013.

Utredningen förordar att beräkningsmetoden för schablonen ändras för att undvika en liknande utveckling framöver.

Är nuvarande timersättning anpassad till olika anordnares kostnader?

En viktig fråga som utredningen haft att analysera är om den nuvarande timersättningen är anpassad till olika anordnares kostnader för att bedriva personlig assistans.

Det saknas i stort sett data om assistansens kostnader som möjliggör analyser och jämförelser mellan olika grupper av brukare och anordnare, med undantag av statistik när det gäller löneutvecklingen för personliga assistenter. Utredningen har därför genomfört några olika kartläggningar av kostnaderna för att anordna personlig assistans, vilka beskrivs i betänkandet.

Sammanfattningsvis kan utredningen, utifrån kartläggningarna, konstatera att de faktiska kostnaderna för att bedriva assistans varierar ganska starkt och ganska osystematiskt mellan olika brukare och olika anordnare. En slutsats är att kostnaderna till stor del är påverkbara och kan anpassas inom den ram som sätts av schablonen.

Den enda kostnad där utredningen funnit en tydlig variation som kan förklaras och förstås är kostnaderna för assistans på obekvämt arbetstid. I övrigt har inte utredningen fått underlag för att påstå att den nuvarande schablonersättningen varken är betydligt högre eller betydligt lägre än de genomsnittliga, faktiska kostnaderna hos olika typer av anordnare. Vissa skillnader i kostnader mellan olika anordnare har dock kunnat påvisas, framför allt att kommunernas kostnader i genomsnitt ligger högre. Detta kan bl.a. förklaras av skillnader i personalens anställningsvillkor.

Den nuvarande schablonen har varit mer anpassad till de kommunala kostnaderna och kan därför sägas ha gynnat privata anordnare med en något lägre kostnadsnivå.

Förändrad utformning av ersättningen för personlig assistans

I direktiven sägs att utredningen ska föreslå hur ersättningen för personlig assistans ska utformas, med hänsyn tagen till ett antal angivna kriterier.

Utredningen har analyserat några alternativa ersättningsmodeller men har funnit att den nuvarande modellen med en timschablon har stora fördelar och i grunden bör behållas med vissa modifieringar.

Utredningen föreslår att nuvarande timschablon görs om till en grundschablon per timme med i huvudsak samma innehåll som i dag. Grundschablonen föreslås också täcka kostnader vid ordinarie assistents sjukfrånvaro – en kostnad som i dag till stor del bärs av kommunerna. Utredningen föreslår också en ny tilläggsschablon som ska kunna beviljas brukare som har särskilt stora behov av assistans på nätter och helger. Många av dessa brukare söker i dag förhöjt timbelopp, vilket är förenat med ett särskilt ansökningsförfarande, extra administration och redovisning. En tilläggsschablon kan kompensera dem som har höga kostnader till följd av stora behov på nätter och helger, och kan på det sättet ge assistansersättningen en högre träffsäkerhet. Rätten till en tilläggsschablon ska bedömas i förväg, i samband med ordinarie behovsbedömning för assistansersättning.

Det förhöjda timbeloppet är ett bra komplement till grundschablonen och utgör en ventil för behov som inte rimligen kan eller bör täckas av en schablon utan måste bedömas individuellt. Redovisningsskyldigheten för det förhöjda timbeloppet bör kvarstå.

Effekterna för statens finanser av ett förändrat ersättningsystem enligt utredningens förslag beror på vilka nivåer som sätts på de olika schablonerna. Om förändringen ska vara statsfinansiellt neutral behöver grundschablonen i princip sättas något lägre än den nuvarande schablonen för att därigenom skapa utrymme för tilläggsschablonen – det innebär en viss omfördelning av ersättningen till brukare med höga kostnader. Utredningen redovisar tre olika beräkningsexempel för hur nivåerna kan sättas och vilka effekter det får

dels på antalet brukare som kan komma att omfattas av tilläggs-schablonen, dels för statens utgifter för assistansersättningen.

Avtal för att säkra assistansens kvalitet och brukarens inflytande

En viktig fråga när det gäller kvaliteten i insatsen personlig assistans är vilka krav som ställs på anordnaren när ersättningen väl är beslutad och utbetald. Personlig assistans behöver utformas olika för olika brukare. Det kan därför inte ställas några centralt utformade krav på innehållet i assistansen. Däremot bör de som beviljas ersättning ges reella möjligheter att påverka utformningen av sin assistans efter egna behov och preferenser inom ramen för den lämnade ersättningen. Utredningen förslår därför att kraven på anordnaren stärks genom ett lagstadgat krav på ett skriftligt avtal mellan brukaren och anordnaren och att avtalet ska behandla ett antal punkter av betydelse för assistansens kvalitet och brukarens inflytande. Avtalet ger brukaren eller brukarens företrädare en bättre möjlighet att ställa tydliga krav på anordnaren.

Brukaren ska inte anställas som arbetsledare för egen assistans

En särskild fråga som utredningen haft att överväga gäller möjligheten för anordnare att anställa och ersätta en brukare för arbetsledning inom ramen för brukarens egen assistans. Detta är i grunden olämpligt och utredningen föreslår en teknisk lösning så att det inte längre ska vara tillåtet. Lösningen innebär att beviljad assistansersättning som används för lön till brukaren för insatser som arbetsledare i den egna assistansen, inte ska anses vara lämnad assistans och blir därmed återbetalningspliktig. Ersättningen ska inte heller betraktas som lön.

Förbättrat samarbete mellan myndigheter inom assistansområdet

Slutligen tar utredningen upp några övriga frågor som är viktiga men där några förslag inte lämnas.

Dels beskrivs hur behovsbedömningen för assistansersättning skulle kunna förbättras för att på ett mer adekvat sätt beakta funktionsnedsättningens såväl omfattning som art.

Utredningen förordar därutöver en ökad samverkan mellan berörda myndigheter och organisationer inom assistansområdet. Skälet är att det är många områden som påverkas och berörs inom assistansområdet och att flera myndigheter behöver samverka bl.a. i syfte att stärka uppföljning, tillsyn och förebyggande av olika risker. Försäkringskassan förordas som samordnande myndighet i en sådan samverkan.

Konsekvenser av utredningens förslag

Utredningen belyser vilka konsekvenser förslagen får för brukare, kommuner, företag och statliga myndigheter samt förslagets effekter för statens och kommunernas finanser.

Ikraftträdande

Utredningen föreslår att en grundschablon och en tilläggschablon ska införas successivt fr.o.m. 2015, i takt med att Försäkringskassan fattar nya beslut om assistansersättning.

Förslaget om ett reglerat avtal mellan brukare och anordnare bör på motsvarande sätt införas successivt fr.o.m. 2015.

2014-04-13

PM

Kontor
Social- och omsorgs
kontoretHandläggare
Annica Åström
08-523 037 01
annica.astrom@sodertalje.se

Betänkandet Förändrad assistansersättning – en översyn av ersättningssystemet (SOU 2014:9).

Dnr KS14/121

Dnr OMS 14/038

Bakgrund

Regeringen beslutade den 21 mars 2013 att tillkalla en särskild utredare för att se över ersättningen för personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken och ta fram förslag på en ändamålsenlig utformning av ersättningen. Syftet som det beskrivs i direktiven är att förstärka förutsättningarna för en långsiktigt hållbar kvalitetsutveckling och finansiering av insatsen. Förändringarna föreslås införas från 2015.

Sammanfattning av utredningens förslag:

- Den nuvarande timschablonen görs om till en grundschablon med i huvudsak samma innehåll som i dag. Grundschablonen ska också täcka kostnader vid ordinarie assistents sjukdom; en kostnad som i dag till stor del bärs av kommunerna.
- En ny tilläggschablon införs för brukare med särskilt stora behov av assistans på nätter och helger. Många av dessa söker i dag förhöjt timbelopp. Tilläggschablonen kompenserar dem som har höga kostnader på obekvämt arbetstid och bidrar därmed till att assistansersättningens träffsäkerhet förbättras.
- Kraven på anordnaren stärks genom ett lagstadgat krav på skriftligt avtal mellan brukare och anordnare och att avtalet ska innehålla ett antal punkter av betydelse för assistansens kvalitet, ersättningens användning och brukarens inflytande.

- En brukare bör inte anställas som arbetsledare för sin egen assistans och ska därför inte kunna ta emot lön från anordnaren för sådant arbete. Ersättning till en brukare från en anordnare får sådana insatser ska bli återbetalningspliktig och lönen ska inte heller betraktas som ersättning för arbete.

Sammanfattning

Södertälje kommun är i huvudsak till positiva till förslagen som utredningen presenterar. Vi har dock synpunkter på utredningens kalkylerade gränser för när tilläggschablon ska beviljas. Övriga förslag tillstyrks och kommentaras i detta PM.

Differentierad timschablon

Utredningens bedömning: Ersättningsmodellen med en schablonersättning bör i huvudsak kvarstå. För att öka den behovs- och kostnadsmässiga träffsäkerheten bör vissa modifieringar göras i förhållande till nuvarande modell.

Utredningens förslag: Varje år bestäms med vilka belopp per timme som assistansersättning kan lämnas. Beloppen bestäms dels som ett grundschablonbelopp per timme för löne- och lönebikostnader och övriga kostnader, dels som ett tilläggschablonbelopp för löne- och lönebikostnader, utöver dem som ingår i grundschablonbeloppet, vid stora behov av assistans under nätter och helger.

Förvaltningens synpunkter. Förslaget att den nuvarande timschablonen ska kompletteras med en särskild timschablon för brukare med stora behov av assistans under nätter och helger i grunden är en god idé som välkomnas. Förvaltningen har dock synpunkter på utredningens kalkylerade gränser för när tilläggschablon ska beviljas. Om någon av utredningens kalkylerade gränser kommer att användas riskeras en snedfördelning av resurserna. Utredningen kalkylerar med att 45 - 55 procent av den beviljade tiden ska utföras på kvällar och helger för att tilläggschablon ska beviljas. Gränsen för att beviljas tilläggschablon borde i stället sättas till brukare som beviljas minst 24 timmar assistans per dygn oavsett när på dygnet assistansen utförs. Erfarenheten visar att det är vanligt förekommande att brukare med omfattande behov beviljas dubbelbemanning dagtid och enkelbemanning natttid. Om gränsen för att beviljas tilläggschablon endast ska beräknas som ett andelsförhållande av när den beviljade tiden utförs kommer dessa brukare inte i åtnjutande av tilläggschablonen. För övriga brukare, vilket i praktiken innebär brukare som beviljas färre än 24 timmar per dygn, kan gränsen beräknas som ett andelsförhållande av när tiden utförs helt i enlighet med utredningens kalkyler.

Ersättning vid ordinarie assistents sjukdom

Utredningens bedömning: Kommunens ansvar att ersätta kostnaderna för sjuklön innebär en omfattande administration för kommunerna och anordnarna. Möjligheten att få ersättning för dessa kostnader kan därutöver leda till negativa incitament avseende t.ex. arbetsmiljön för personliga assistenter hos anordnare och brukare.

Utredningens förslag: Kostnaden för sjuklön förs in som en kostnadspost i timschablonen. Anordnaren och den egna arbetsgivaren får därigenom ta ansvar både för kostnaderna för den sjuka assistenten och för tillhandahållandet av en vikarie samt att finansiera detta. Tiden för vilken en assistent får sjuklön av brukaren ska inte längre kunna jämföras med lämnad assistans, dvs. 6 § förordningen (1993:1091) om assistansersättning ändras.

Förslaget tillstyrks. Att ersättningen för ordinarie assistents sjukdom ska ingå i grundsablonen är positivt då förslaget kommer att tydliggöra privata anordnares arbetsgivaransvar och öka incitamenten att verka för personalens hälsa. Ytterligare en fördel är att administrationen för att hantera detta kommer att försvinna.

Timschablonens nivå och årliga uppräknin

Utredningens bedömning: Timschablonens nivå har fr.o.m. 2009 av beräkningstekniska skäl ökat snabbare än vad som kan motiveras av faktisk löne- och kostnadsutveckling inom assistansen. Det finns således ett utrymme för att anpassa schablonen. Den uppkomna avvikelserna motiverar en precisering av hur beräkningen av schablonens nivå bör göras.

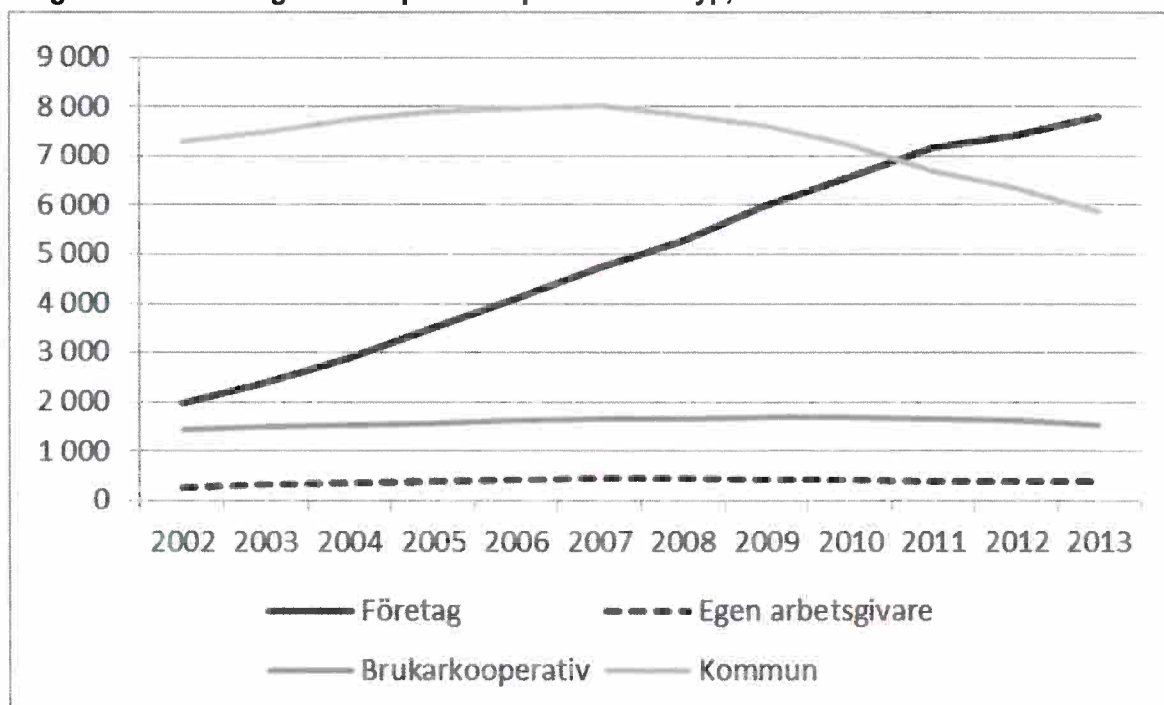
Utredningens förslag: De kostnader som avses täckas av grundsablonen är

1. Löne- och lönebikostnader för assistenterna, inklusive kostnader i samband med ordinarie assistents sjukdom.
2. Assistansomkostnader.
3. Kostnader för assistenternas utbildning och arbetsmiljö samt personalomkostnader.
4. Administrationskostnader

Posterna 2–4 får utgöra maximalt 13 procent av grundsablonen. Försäkringskassan ska senast den 1 maj varje år lämna regeringen förslag till grundsablonbelopp och tilläggsablonbelopp för det kommande året.

Förslaget tillstyrks. Förvaltningen vill ändå i detta fall uppmärksamma att kommunen inte har samma förutsättning att bedriva assistans lika effektiv som privata anordnare. Enligt kommunens avtal är heltidsmättet för en personlig assistent 37 timmar per vecka. Det vanligaste heltidsmättet i privata företag är 40 timmar per vecka alternativt att personal anställs på timmar. Inom kommunen finns även ambitionen att erbjuda personer heltidsanställningar medan man i privata företag i största utsträckning erbjuder assistenterna visstidsanställningar knutna direkt till brukaren. Detta innebär att anställningen i ett privat företag kan upphöra när brukaren till exempel avlider eller byter anordnare. I kommunen finns en anställningstrygghet som i samma situation omedelbart leder till kostnader på grund av övertalighet. Det finns exempel på kommuner som, av ekonomiska skäl, har slutat att anordna personlig assistans och i stället låtit företag ta över utförandet. Det gäller till exempel Västerås kommun.

Diagram 1. Utveckling av antal personer per anordnartyp, Riket 2012-2013

Diagrammet visar att kommunerna generellt har en fallande marknadsandel när det gäller utförande av assistans. I slutet av 2013 köpte 37 procent av brukarna i Riket sin assistans av kommuner och 49 procent av privata företag. Övriga har valt brukarkooperativ eller att vara sin egen arbetsgivare.

I Södertälje kommun har i dagsläget 15 procent av brukarna valt kommunen som utförare och 80 procent har valt privata företag. Övriga har valt brukarkooperativ eller att vara sin egen arbetsgivare. Förvaltningen tillstyrker förslaget med anledning av kommunernas

fallande marknadsandelar men också på grund av att den föreslagna konstruktionen av ersättningen med en grund- och en tilläggschablon har fördelar som ökar träffsäkerheten i ersättningen.

Reglering av avtal mellan brukare och anordnare

Utredningens bedömning: Vid köp av personlig assistans behöver brukaren stärkas i sin konsumentroll gentemot anordnaren. Förhållandet mellan brukaren och anordnaren är i dag i obalans, där brukaren är en betydligt svagare part. En ökad möjlighet för brukaren att ställa krav på anordnaren och därmed tjänstens utförande är ett viktigt led i säkerställandet av att ersättningen används på rätt sätt.

Utredningens förslag: Det införs ett krav på skriftliga avtal mellan brukaren och anordnaren. Vidare införs vissa specificerade minimikrav på avtalens innehåll. Ett skriftligt avtal, som innehåller de specificerade minimikraven ska vara en förutsättning för att assistansersättning betalas ut.

Förslaget tillstyrks. Att införa ett krav på skriftliga avtal mellan brukare och anordnare påverkar i mycket liten grad kommunen som utförare. Idag finns avtal upprättade och dessa kan behöva justeras vilket välkomnas.

Arbetsledning av den egna assistansen

Utredningens bedömning: Brukaren bör inte kunna ta emot ersättning från anordnaren för administrativt arbete, såsom arbetsledning, i förhållande till den egna assistansen. Valet av anordnare ska styras av möjligheten att få en assistans med god kvalitet, inte av möjligheten till egen inkomstförstärkning.

Utredningens förslag: SFB kompletteras med en bestämmelse som reglerar att om en brukare som köper personlig assistans tar emot ersättning från en assistansanordnare för ett administrativt arbete i förhållande till den egna personliga assistansen, alternativt varor eller tjänster som har till syfte att motsvara ersättning för sådant arbete, ska det anses att denna ersättning, eller värdet av varan eller tjänsten som motsvarar ersättningen, varken har tagits emot som ersättning för arbete eller har använts för köp av personlig assistans.

Förslaget tillstyrks.